

ПРОГРАМ ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА У ОДЈЕЉЕЊСКОЈ ЗАЈЕДНИЦИ
СМЈЕР: СПОРТСКИ
РАЗРЕД: ДРУГИ

СЕДМИЧНИ БРОЈ ЧАСОВА: 1

ГОДИШЊИ БРОЈ ЧАСОВА: 36

ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

Општи циљ:

- Сврха овог модула је да ученике упозна са различитим садржајима из наведених тематских цјелина, како би стечена знања примјенили у свакодневном животу.

Посебни циљеви:

- Развој интелектуалних, социјалних, емоционалних и моралних потенцијала ученика, прилагођен индивидуалним могућностима, потребама, интересима;
- Развој стваралачког, креативног и критичког мишљења;
- Развој комуникацијских способности, поштовања различитости, тимски рад и конструктивно рјешавање проблема;
- Развијање свијести о значају и потреби очувања здравља;
- Способност препознавања властитих и туђих емоција;
- Развој и његовање основних моралних вриједности, ставова и односа;
- Упознавање са правилима лијепог понашања и бонтона;
- Развој еколошке свијести и потреби очувања природе и животне средине.

ПРЕГЛЕД ТЕМАТСКИХ ЦЈЕЛИНА:

Редни број	Наставна тема
1.	Организација рада и функционисање одјељењске заједнице
2.	Понашање и култура
3.	Здрави животни стилови
4.	Понашање у ванредним ситуацијама
5.	Млади и образовање
6.	Развој личности

САДРЖАЈ ПРОГРАМА

1. Тема: Организација рада и функционисање одјељењске заједнице

Оперативни циљеви / Исходи	Садржај програма / појмови	Корелација са другим наставним предметима
-------------------------------	----------------------------	--

<p>Ученик ће бити способан да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – познаје права и обавезе ученика у школи; – да се понаша у складу са правилима школе; – идентификује правила понашања у одјељењу; – објасни значај избора руководства одјељења; – учествује у провођењу избора руководства одјељења; – уважава различитости и учествује у процесу доношења одлука у одјељењу; – упозна нове ученике и пружи им помоћ у адаптацији (по потреби); – се информише о правилима живота и рада у школи (или да буде упознат са законским и подзаконским актима и интерним актима школе); – учествује у анализи успјеха ученика у учењу и владању и да предлаже мјере за унапређење успјеха; – учествује у хуманитарним акцијама на нивоу одјељења и школе; – преко Савјета ученика учествује у предлагању мјера за унапређење рада у школи. 	<ul style="list-style-type: none"> – информисање ученика са Законским, подзаконским и интерним актима школе – избор руководства одјељењске заједнице – анализа успјеха ученика у учењу и владању – учешће ученика у наставним и ваннаставним активностима школе 	
--	---	--

2. Тема: Понашање и култура

Оперативни циљеви / Исходи	Садржај програма / појмови	Корелација са другим наставним предметима
Ученик ће бити способан да: <ul style="list-style-type: none"> – примјењује општа правила лијепог понашања; – разумије постојећи кодекс понашања у школи; – објасни значај поштовања кодекса; – унаприједи културу изражавања; – примјењује научена правила културног изражавања у свакодневном животу; – посјећује установе културе; – разумије значај очувања културног наслеђа. 	<ul style="list-style-type: none"> – култура изражавања – бонтон 	<ul style="list-style-type: none"> – Српски језик и књижевност – Култура религија – Вјеронаука

3. Тема: Здрави животни стилови

Оперативни циљеви / Исходи	Садржај програма / појмови	Корелација са другим наставним предметима
(Пирамида исхране) Ученик ће бити способан да: <ul style="list-style-type: none"> – наброји групе намирница по поријеклу и сврстава намирнице у одговарајуће групе; – објасни допринос појединих група намирница људском здрављу; – разликује потребе у исхрани у односу на животну доб; – познаје и разумије пирамиду здраве исхране; – стиче навику да се здраво храни поштујући пирамиду исхране у 	<ul style="list-style-type: none"> – пирамида исхране – одговорно понашање у љубави – психоактивне супстанце – репродуктивно здравље – зелена планета – породица и брак – емпатија и симпатија – љубав и љубавне везе – раскид и туговање – волонтеризам 	<ul style="list-style-type: none"> – Здравље и спорт – Биологија – Српски језик и књижевност – Хемија – Вјеронаука – Култура религија

складу са
могућностима;

**(Одговорно понашање у
љубави)**

Ученик ће бити способан да:

- познаје ток љубави;
- разумије значај емотивне, социјалне и интелектуалне зрелости за љубавну везу;
- се одговорно понаша у љубавној вези;
- поштује личност партнера;
- разумије шта ослабљује, а шта нарушава и штети романтичним/љубавним везама међу адолесцентима;
- у случајевима када осјећа физичку, емоционалну или психичку потешкоћу потражи стручну помоћ;

(Психоактивне супстанце)

Ученик ће бити способан да:

- разумије факторе који су повезани са опасностима од злоупотребе психоактивних супстанци;
- познаје законске посљедице злоупотребе и трговине недозвољеним психоактивним супстанцама;
- је охрабрен да потражи стручну помоћ и да је информисан о установама подршке, као и могућностима лијечења и рехабилитације зависности;

(Репродуктивно здравље)

Ученик ће бити способан да:

- разумије грађу и функције репродуктивних органа

<p>мушкарца и жене, поштујући своје особености,</p> <ul style="list-style-type: none"> – зна како настаје трудноћа и начине спречавање нежељене трудноће; – познаје основна права у области репродуктивног и сексуалног здравља; – је охрабрен да по потреби потражи стручну помоћ; – познаје институције којима се може обратити за стручну помоћ; <p>(Зелена планета) Ученик ће бити способан да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – учествује у еколошким акцијама и манифестацијама; – познаје и поштује еколошке принципе; – се понаша еколошки одговорно; <p>(Породица и брак) Ученик ће бити способан да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – да разумије породичне вриједности; – разумије концепт планирања породице/потомства; – разумије принципе одговорног родитељства; <p>(Емпатија и симпатија) Ученик ће бити способан да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – познаје појам емпатија и симпатија; – препозна и разликује код себе осјећање симпатије и емпатије; – развија способности да разумије и прихвати осјећања, потребе и искуства друге особе; – објасни емпатично понашање; <p>(Љубав и љубавне везе) Ученик ће бити способан да:</p>		
--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> – активно учествује у радионици на тему љубави; – дефинише термин љубав; – опише разлику између љубави према члану породице и партнеру; – наведе особине које очекује код чланова породице, пријатеља и партнера; – објасни своју одговорност у љубави према члану породице, пријатељу или партнеру; <p>(Раскид и туговање) Ученик ће бити способан да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – препозна осјећања и дилеме након прекида романтичне везе; – зна и примјећује позитивне начине „ношења” са стањем након прекинуте везе; – схвата да прекидање романтичне везе с неком особом не треба да утиче на оцјену вриједности те особе; <p>(Волонтеризам) Ученик ће бити способан да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – познаје предности ангажовања у институцијама цивилног друштва; – разумије вриједности волонтеризма; – практикује волонтеризам. 		
--	--	--

4. Тема: Понашање у ванредним ситуацијама

Оперативни циљеви / Исходи	Садржај програма / појмови	Корелација са другим наставним предметима
Ученик ће бити способан да: <ul style="list-style-type: none"> – познаје активности које могу 	<ul style="list-style-type: none"> – правила понашања у ванредним ситуацијама – заштита менталног здравља у ванредним ситуацијама 	

<p>допринијети смањењу нивоа ризика за поједине врсте опасности;</p> <ul style="list-style-type: none"> – се придржава постављених упозорења у школском простору и ван школе; – учествује у реализацији показних обука и вјежби, а посебно вјежбе евакуације; – разумије појам ванредна ситуација и ванредно стање и да се понаша у складу са препорукама надлежних; – познаје основе безбједносне културе; – учествује у активностима који имају за циљ ментално јачање личности; – потражи стручну помоћ уколико осјети да му је угрожено ментално здравље и да поступа по савјетима; – разумије важност поштовања правила понашања у ванредним ситуацијама; – проводи бригу за себе, своје здравље али и свих осталих у заједници; – развије свијест о друштвено одговорном понашању. 		
---	--	--

5. Тема: Млади и образовање

Оперативни циљеви / Исходи	Садржај програма / појмови	Корелација са другим наставним предметима
Ученик ће би способан да: <ul style="list-style-type: none"> – познаје технике успјешног учења; – разумије важност континуираног учења; – разумије циљ учења; – разговара о мотивацији за учење; – потражи стручну помоћ у вези са учењем; – се укључи у рад допунске, додатне наставе и ваннаставне активности; – познаје могућности наставка школовања и напредовања. 	<ul style="list-style-type: none"> – зашто учити? (циљ није само оцјена) – професионална оријентација – мотивација за учење 	

6. Тема: Развој личности

Оперативни циљеви / Исходи	Садржај програма / појмови	Корелација са другим наставним предметима
Ученик ће бити способан да: <ul style="list-style-type: none"> – разумије властите психичке и физичке промјене; – активно учествује у радионици на тему идентификације са позитивним узорима; – наведе особине или квалитете којима се највише диви код других људи; – идентификује особине које би желио да развије код себе; – препозна и поштује исконске људске вриједности; – објасни снажну емоционалну 	<ul style="list-style-type: none"> – буре и немири у адолесценцији – идентификација са позитивним узорима 	<ul style="list-style-type: none"> – Култура религија – Вјеронаука

повезаност са особом коју види као узор; – по потреби потражи савјет стручних лица.		
--	--	--

7. Тема: Међуљудски односи и вјештина комуникације

Оперативни циљеви / Исходи	Садржај програма / појмови	Корелација са другим наставним предметима
Ученик ће бити способан да: <ul style="list-style-type: none"> – активно учествује у радионици на тему самопоуздања; – идентификује кораке потребне за поруку самопоуздања; – развије поруке самопоуздања за различите ситуације; – препозна технике које се често користе при убјеђивању других; – идентификује могуће одговоре на убјеђивање; – разликује позитивне и негативне аспекте притисака вршњака; – разумије посљедице одолијевања притиску вршњака; – идентификује разлоге због којих се адолесценти свађају; – развија вјештине суочавања с проблемима пријатељства; – познаје и примјењује кораке добре комуникације; – објасни баријере за добру комуникацију; – дефинише и препозна дигитално насиље; – познаје правила понашања на интернету; 	<ul style="list-style-type: none"> – дигитално насиље (облици и исходи) – свађа са вршњацима – вршњаци и притисак 	<ul style="list-style-type: none"> – Рачунарство и информатика – Српски језик и књижевност

<ul style="list-style-type: none"> – исправно реагује у случају дигиталног насиља; – познаје систем подршке е - безбједност. 		
--	--	--

ДИДАКТИЧКА УПУТСТВА И ПРЕПОРУКЕ:

При реализацији прве наставне теме *Организација рада и функционисање одјељењске заједнице* одјељењски старјешина користи сљедеће материјале: Извод из Закона (права и обавезе ученика), кућни ред, те остале Правилнике и документа које школа користи у раду уз поштовање сљедећих препорука:

- представити начине избора руководства (презентација, предавање и слично);
- утврдити правила понашања у одјељењу;
- информисати ученике о НПП, школском календару, распореду часова;
- укључити нове ученике (упознавање и представљање);
- информисати ученике о допунској, додатној настави и ваннаставним активностима;
- информисати ученике о остваривању ђачких права и повластица;
- информисати ученике о појединачном успјеху у учењу и владању и успјеху на нивоу одјељења и школе и предлагати мјере за унапређење успјеха
- учествовати у организацији хуманитарних акција, по потреби;
- учествовати у организовању здравствене заштите ученика;
- учествовати у организацији излета и посјета.

Друга наставна тема *Понашање и култура* подразумијева ангажовање одјељењског старјешине приликом:

- информисања ученика о постојећим актима који регулишу правила понашања у школи (Правилник о кућном реду школе, Етички кодекс за раднике и ученике средње школе);
- организовања радионице или квиза о правилима лијепог понашања;
- указивања на значај културе изражавања;
- развијања и унапређивања културе изражавања;
- организовања сусрета с књижевницима, присуствовати књижевним догађајима и промоцијама (по могућности) као и посјете установама културе;
- промовисања културног наслеђа и указивање на значај очувања културног наслеђа.

У оквиру треће наставне теме *Здрави животни стилови* одјељењском старјешини се препоручује да:

- упозна ученике са групама намирница по поријеклу и са пирамидом исхране, те да са ученицима изради модел или цртеж пирамиде исхране;
- користи методе илустрације;
- развија навике здраве исхране;
- укаже на значај емотивне, социјалне и интелектуалне зрелости за љубавну везу, на значај одговорног понашања у љубавној вези, као и на ток љубави;
- охрабри младе да у случају дилема и потешкоћа потраже стручну помоћ;
- информише ученике о психоактивним супстанцама које се злоупотребљавају (алкохол, дуван/никотин, марихуана, хероин, кокаин, екстази, средства за смирење и ублажавање болова);
- укаже на опасности употребе психоактивних супстанци по здравље;

- препозна особе које су под дејством психоактивних супстанци и да поступи у складу са рефералним механизмима;
- укаже на факторе који младе доводе у опасност, као и факторе који младе штите од злоупотребе психоактивних супстанци;
- по потреби у реализацију тема укључи стручне сараднике у школи и ван школе;
- упозна младе са грађом и функцијом репродуктивних органа;
- објасни како настаје трудноћа и начине спречавања нежељене трудноће;
- укаже на основна права у области репродуктивног и сексуалног здравља;
- охрабри младе да у случају потребе потраже стручну помоћ;
- упозна младе са институцијама којима се могу обратити за стручну помоћ;
- подстиче ученике на активно учешће у еколошким акцијама и манифестацијама;
- укључи ученике у еколошке акције и да промовише еколошке принципе;
- укаже на значај одговорног родитељства;
- промовише породичне вриједности;
- објасни појмове: симпатија, љубав и емпатија;
- демонстрира емпатично понашање;
- реализује радионицу на тему љубави;
- укаже на осјећања и дилеме након прекида романтичне везе и на позитивне начине „ношења” са стањем након прекинуте везе;
- упозна ученике са принципима волонтерског рада;
- подстиче волонтеризам и да по потреби организује учешће ученика у волонтерским акцијама.

У сврху постизања жељених резултата за четврту наставну тему *Понашање у ванредним ситуацијама* од одјељењског старјешине се очекује:

- континуирана едукација о опасностима, њиховим узроцима, посљедицама и мјерама заштите;
- да буде упознат са активностима које школа планира у вези са поступањем у случају опасности и да у сврху едукације и практичне обуке, о истом пренесе ученицима, прилагођено њиховим потребама и узрасту. Опасности којима су најчешће изложене васпитно-образовне установе су: пожар, земљотрес, поплава, олујно невријеме, град, удар грома, екстремне температуре, велике сњежне падавине, заразне болести, ризици у саобраћају, ЕСЗР- експлозивна средства заостала из рата, технолошки ризици;
- да се укључи у анализу стања безбједности школе у сврху израде Пројекције ризика и других планских докумената (у сарадњи са ученицима идентификовати мјеста ризика у школском објекту и школском окружењу);
- да укаже ученицима на придржавање постављених упозорења у школском објекту и простору;
- да се укључи у реализацију вјежбе евакуације, у оквиру које ће се увјежбати и поступак у случају различитих врста опасности, на примјер, начин поступања у случају пожара, поплаве, земљотреса итд. и других показних вјежби у складу са активностима школе и стручних институција;
- сарадња са органима и службама од непосредног значаја за заштиту и спасавање јединице локалне самоуправе, а то су служба цивилне заштите, ватрогасна јединица, Црвени крст, дом здравља, полиција, центар за социјални рад, невладине и друге организације;
- да упозна ученике са основама безбједносне културе;
- да укаже на значај очувања менталног здравља и подстиче ученике на учешће у активностима заштите менталног здравља;
- да охрабри ученике да у случају угрожености менталног здравља потраже стручну помоћ;

- да превентивним дјеловањем оснажи ученике за ефикасно дјеловање у кризним ситуацијама.

Како би се остварили дефинисани исходи за пету наставну тему *Млади и образовање* препоручује се:

- оспособљавање ученика за различите технике учења;
- указивање на значај континуираног учења и на правила успјешног учења;
- истраживање мотивације за учење;
- давање информација о могућностима за наставак школовања и напредовања.

Одјељењски старјешина треба да у склопу шесте наставне теме *Развој личности* уважи наредне смјернице у раду:

- да упозна ученике са психичким и физичким промјенама у адолесценцији;
- да реализује радионицу на тему идентификације са позитивним узорима.

За реализацију седме наставне теме *Међуљудски односи и вјештина комуникације* потребно је да одјељењски старјешина:

- реализује радионицу на тему самопоуздања;
- укаже на кораке добре комуникације, баријере за добру комуникацију, те на важност поштовања правила понашања на интернету (интернет - бонтон);
- објасни дигитално насиље;
- да упозна ученике са системом подршке безбједности на интернету.